

Ofte stillede spørgsmål til lystbåde, mindre skibe og modtagerordningerne generelt

Miljø- og Energiministeriet har udsendt tre bekendtgørelser om affald fra skibe. Bekendtgørelserne er en del af den danske implementering af den baltiske strategi med henblik på at nedbringe skibsfartens forurening af Østersøen. Den baltiske strategi er vedtaget af landene omkring Østersøen i den såkaldte Helsinki-kommission, www.HELCOM.fi

På denne side kan du læse ofte stillede spørgsmål til Miljøstyrelsen om de nye regler.

Lystbådehavne og mindre skibe

Spørgsmål:

Hvorledes defineres et transportabelt toilet – til forskel fra f.eks. en spand?

Svar:

Et transportabelt toilet er defineret i ISO 8099 som en transportabel lukket opbevaringstank på højst 20 liter. Forskellen på en spand og en transportabel opbevaringstank er, at sidstnævnte er en lukket enhed. ISO 8099 sætter visse krav til transportable opbevaringstanke så som maksimal kapacitet, ventilationsrørets minimumsdiameter. Tanken må ikke være forsynet med pumpe. Et transportabelt toilet regnes således for toilet med opbevaringstank, men skal ikke være forsynet med et koblingsled. Det kan både anvendes i nye og eksisterende fartøjer, dog skal et sådant toilet i nye fartøjer opfylde ISO 8099. Oplysninger om den tekniske standard ISO 8099 kan fås hos

www.helcom.fi/recommendations/Rec-22-1.htm

Spørgsmål:

Har Søfartsstyrelsen godkendt nogle anlæg til udtømning af toiletpildevand fra små fartøjer, jf. havmiljølovens § 20, stk. 1 punkt 1 og 2?

Svar:

Nej, Søfartsstyrelsen har ikke godkendt anlæg til udtømning af kloakspildevand fra mindre fartøjer.

Spørgsmål:

Må koblingsleddet anført i bekendtgørelse om modtageordninger for affald fra skibe, samt om skibes aflevering af affald (bekendtgørelse nr. 631 af 27. juni 2000) § 6, stk. 3 være konisk?

Svar:

Ja, hvis målene ligger indenfor standardmålene. På den måde sikres, at et mobilt anlæg, som f.eks. en slamsuger kan tilsluttes koblingsleddet.

Spørgsmål:

Skal havnene kunne modtage kloakspildevand fra transportable toiletter?

Svar:

Havnene, herunder lystbådehavnene, har siden 1983 være forpligtede til at kunne modtage kloakspildevand fra transportable toiletter. Det anbefales, at havnen opsætter en udslagsvask til formålet, alternativt kan de tømmes via et sugelanlæg. Det tilrådes ikke at de transportable toiletter tømmes i havnens toiletter.

Spørgsmål:

Hvor langt må havne der samarbejder ligge geografisk fra hinanden?

Svar:

I medfør af § 1, stk. 3 i bekendtgørelse om modtageordninger for affald fra skibe, samt om skibes aflevering af affald (bekendtgørelse nr. 631 af 27. juni 2000) kan havne og virksomheder i fællesskab oprette og drive modtageanlæg.

Muligheden for samarbejde var ikke nævnt i de to oprindelige bekendtgørelse – fra midten af 80'erne - om modtagefaciliteter, men var nævnt som en mulighed i vejledningen om modtageordninger (vejledning af 3. maj 1981). Det anføres således blandt andet i punkt 9: "Spørgsmålet om muligheden for og hensigtsmæssigheden af helt eller delvis fælles løsninger bør under hensyn de stedlige forhold indgå i havnebestyrelsens overvejelser om etablering af modtageanlæg".

Spørgsmålet om samarbejde er naturligvis i dag mest relevant med hensyn til lystbådehavnenes etablering af modtageanlæg for kloakspildevand. Det er desværre ikke muligt at angive en bestemt grænse i form af maksimal afstand eller sejltid for hvornår samarbejde

mellem to havne er acceptabelt. Naturligvis bør forhold vedrørende unødigt forsinkelse indgå i overvejelserne, jf. spørgsmålet om dette. Herudover bør spørgsmålet om økonomi naturligvis indgå, således skal modtageordningen ikke dimensioneres, således at den kan klare enhver spidsbelastningssituation. De havne, der ønsker at samarbejde må skønne over antal anløb, der forventes af lystbåde med opsamlingstanke til kloakspildevand. Ligeledes må der skønnes over fordelingen af anløb. Da lystbåde forsynet med toilet og bygget før 1. januar 2000 senest skal have installeret opsamlingstank 1. januar 2005, jf. Søfartsstyrelsens tekniske forskrift nr. 10 af 4. april 2000 er det en mulighed, at to eller flere havne i overgangsperioden indtil 1. januar 2005 samarbejder om en modtageordning, men at den enkelte havn herefter etablerer sin eget modtageordning for kloakspildevand.

I tvivlspørgsmål anbefales, at havnene henvender sig til Miljøstyrelsen.

Spørgsmål:

Under hvilke omstændigheder kan havnen undtage fra afleveringspligten?

Svar:

I medfør af § 11, stk. 3 i bekendtgørelse om modtageordninger for affald fra skibe, samt om skibes aflevering af affald (bekendtgørelse nr. 631 af 27. juni 2000) kan havnen dispensere fra afleveringspligten for skibe i fast rutefart, hvor der er aftalt en fast rutine for håndteringen af affaldet. I disse tilfælde skal havnen indsende kopi af dispensationsbrevet til Miljøstyrelsen. Havnen kan ikke dispensere i andre tilfælde. Dog kan Miljøstyrelsen efter indstilling fra havnebestyrelsen dispensere i andre tilfælde, jf. § 14, stk. 1. Bestemmelsen er en opsamlingsbestemmelse, der giver mulighed for at dispensere, hvor tvungen aflevering vil være klart urimelig.

Spørgsmål:

Hvad er dækket af "no special fee"?

Svar:

I medfør af § 13, stk. 1 i bekendtgørelse om modtageordninger for affald fra skibe, samt om skibes aflevering af affald (bekendtgørelse nr. 631 af 27. juni 2000) skal håndteringen af alt driftsaffald fra skibe være indeholdt i den normale havneafgift, det vil sige omfattet af "no special

fee"-princippet. Derimod kan kræves betaling for aflevering af lastrester. Havnen kan dog under visse omstændigheder kræve særskilt betaling for modtagelse af driftsaffald. Disse forhold er anført i § 13, stk. 3 i bekendtgørelsen og er:

1) Hvis den mængde driftsaffald, der ønskes afleveret, er større end den mængde affald, skibet ved normal drift hen set til skibets størrelse og type - ville frembringe siden sidste havneanløb. Dette gælder kun for skibe omfattet af anmeldepligten i § 12.

2) Hvis der ønskes at aflevere affald uden for havnens almindelige arbejdstid.

3) Hvis der ikke betales normal havneafgift.

4) Hvis der ikke mindst 24 timer inden der ønskes afleveret affald er indsendt affaldsanmeldelse, jf. § 12.

Spørgsmål:

Skal modtageordningen for kloakspildevand for skibe under 200 BRT være en hente eller bringeordning.

Svar:

Det er havnene, der skal levere pumpekapaciteten, idet der ikke er krav til at skibe under 200 BRT har pumpe-kapacitet, jf. Søfartsstyrelsens tekniske forskrift nr. 10 af 4. april 2000. Miljøstyrelsen har ved brev af 19. oktober 2000 orienteret kystkommunerne og lystbådehavnene om dette forhold.

Spørgsmål:

Skal modtageordningen i lystbådehavne for spildolie og olieholdigt bundvand være en hente eller bringe ordning?

Svar:

Der er ikke krav om at en lystbådehavn skal have særligt udstyr til at hente disse typer affald. Det fremgår af § 5, stk. 2 i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 631 af 27. juni 2000 om modtageordninger for skibes affald, samt om skibes aflevering af affald.

Ordningen er således en "bringe" ordning. Dog skal der i havnen forefindes beholdere, hvor havnens brugere kan aflevere spildolie eller bundolie.

Spørgsmål:

Skal havnen modtage kloakspildevand fra opsamlingstanke fra lystbåde og lignende bygget før 1. januar 2000?

Svar:

Både under 200 tons forsynet med toilet og bygget før 1. januar 2000 skal senest have en opsamlingstank installeret 1. januar 2005. Det fremgår af Søfartsstyrelsens tekniske forskrift nr. 4 af 10. april 2000. En del lystbåde bygget før 1. januar 2000 er "født" med opsamlingstank til kloakspildevand. Desuden vil mange lystbådeejere med lystbåde fra før 1. januar 2000 sandsynligvis installere opsamlingstanken før 1. januar 2005. Hvis lystbådene således betaler havnetakst på samme måde som lystbåde med opsamlingstank bygget efter 1. januar 2000 har disse lystbåde også krav på at lystbådehavnen modtager deres kloakspildevand - uden særskilt betaling.

Ofte stillede spørgsmål til modtageordningerne

Spørgsmål:

Er vand fra håndvasken kloakspildevand?

Svar:

Nej, kloakspildevand er kun vand fra toiletter og lign. jf. havmiljølovens § 20. Vand fra køkkenvaske og lignende betegnes ofte som gråt spildevand. Der er ikke afleveringspligt for denne type spildevand.

Spørgsmål:

Kan en havn opkræve differentierede havnetakster – afhængig af hvilke typer affald skibet kan frembringe?

Svar:

Ja, en havn kan vælge at reducere havnetaksten for skibe, der er bygget således at de frembringer mindre mængder affald, eller er bygget således at en eller flere affaldstyper ikke forekommer på skibet. Dette fremgår af § 13, stk. 4 og stk. 5 i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 631 af 27.6.00 om modtageordninger for skibes

affald, samt om skibes aflevering af affald. Det er havnen, der beslutter om man vil differentiere havnetaksten som beskrevet ovenfor.

Spørgsmål:

Hvornår kommer der krav om affaldsplaner?

Svar:

Det kan oplyses, at Europa-parlamentets og Rådets direktiv nr. 2000/59 af 28. december 2000 om modtagefaciliteter i havne til driftsaffald og lastrester fra skibe blev vedtaget 14. september 2000. I direktivet er der ligesom i HELCOM's regler krav om udarbejdelse af affaldsplaner. I forbindelse med den danske implementering af direktivet vil der blive indsat en bestemmelse om udarbejdelse af affaldsplaner. Den danske implementering vil sandsynligvis finde sted i andet halvår 2001. Affaldsplanerne skal senest være udarbejdet ved udgangen af 2002.

Spørgsmål:

Kan et modtageanlæg for kloakspildevand kobles til kloaknettet / aflede til kloaknettet?

Svar:

Dette kan der ikke svares generelt på, idet det beror på en drøftelse mellem havnebestyrelsen og kommunalbestyrelsen, der er ansvarlig for håndtering af spildevand. Det indsamlede kloakspildevand skal bortskaffes efter reglerne i spildevandsbekendtgørelsen (Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 501 af 21. juni 1999.) Havnebestyrelsen er ansvarlig for at bortskaffelsen foregår på den korrekte måde.

Spørgsmål:

Kan et modtageanlæg være lukket på bestemte tidspunkter/årstider, og kan der opkræves særskilt betaling for benyttelse uden havnens normale arbejdstid?

Svar:

Ordningerne skal være til rådighed for de skibe, der normalt anløber havnen. Hvis havnen f.eks. ønsker at lukke den stationære ordning om vinteren, må der være mulighed for aflevering på andre måder. Det er op til havnebestyrelsen i samarbejde med havnens brugere at tilrettelægge ordningerne, så de modsvarer behovet på et givent

tidspunkt af året. Tilsvarende er det op til havnebestyrelsen i samarbejde med havnens brugere at aftale havnens arbejdstid, så den modsvarer behovet.

Efter Miljøstyrelsens opfattelse er forholdet omfattet af § 17 i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 631 af 27. juni 2000 om modtageordninger for skibes affald, samt om skibes aflevering af affald. Det vil sige, at brugerne kan, hvis man finder, at en havns arbejdstid – herunder eventuel sæsonvariation - for aflevering affald er væsentlig kortere eller mere ubekvem end man med rimelighed kan forlange, påtale dette forhold overfor Miljøstyrelsen, der hvis styrelsen er enig, vil påbyde havnen at tilpasse sin arbejdstid.

Hvis der ønskes afleveret affald udenfor havnens almindelige arbejdstid for aflevering af affald, kan havnen kræve særskilt betaling. Det fremgår af ovennævnte bekendtgørelses § 13, stk. 4, punkt 2.

Spørgsmål:

Skal stationære anlæg være forsynet med gennemskylnings funktion, der sikrer, at der ikke opstår lugtgener omkring anlægget, og skal stationære anlæg være forsynet med indbygget kværn, der sikre stabil drift og muliggør direkte tilslutning til offentlig kloak?

Svar:

Der findes ingen regler i lovgivningen herom. Det er kommunalbestyrelsen som fastsætter reglerne under hensynstagen til spildevandsanlæggets kapacitet, den samlede mængde kloakspildevand som afleveres, det eventuelle tidspunkt der afleveres mv. samt rensningsanlægget art og måden hvorpå tilledningen kan ske eller foregår. Der henvises til Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1994 om tilslutning af industrispildevand til kommunale spildevandsanlæg. Heri er også beskrevet hvad kommunalbestyrelsen skal være opmærksomme på, når modtageanlægget for kloakspildevand skal tilsluttes til det offentlige kloaknet.